

| Envirostratégia 2030

-

Zelenšie Slovensko - Stratégia
environmentálnej politiky SR do roku 2030

29.5.2019

- Nová vízia pre životné prostredie, prijatá po 26 rokoch (27.02.2019)
- Transparentný a participatívny proces
 - 7 pracovných skupín (voda, geológia a envirozáťaž, biodiverzita, pôda a lesy, energia, ovzdušie a klíma, zelená ekonomika a odpady + envirovýchova) - 159 zástupcov ministerstiev a úradu vlády, odborných organizácií rezortov, MVO, záujmových združení podnikateľov a zamestnávateľských organizácií, miest, obcí a regiónov, akademickej obce a nezávislí experti.
 - Verejná konzultácia – 800 podnetov
- Rozsah v čitateľnej úrovni (60 str. - 40 strán textu) s analýzou situácie, indikátormi, cieľmi a rámcovými opatreniami (nie akčný plán)

Zelenšie Slovensko už v roku 2030

Hlavné opatrenia Stratégie environmentálnej politiky

Jednotná správa chránených území a prísnejšia kontrola ťažby, prevozu a obchodu s drevom.

75 % plochy národných parkov bez zásahov vytvorí priestor pre prírodné procesy nepoznačené ľudskou činnosťou.

#ZelensieSlovensko

Environmentálne vzdelávanie v školách aj pre verejnosť prispeje k zvýšeniu verejného povedomia o životnom prostredí.

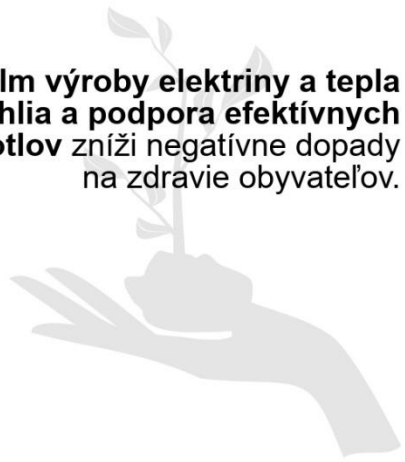
Útlm výroby elektriny a tepla z uhlia a podpora efektívnych kotlov zníži negatívne dopady na zdravie obyvateľov.

Obehovú ekonomiku podporíme zvýšením zeleného obstarávania, rozšírením zálohovania jednorazových obalov, ich obmedzením a ekodizajnom.

Motivačný systém poplatkov za odpad a znevýhodnenie skládkovania prispeje k väčšej miere zhodnocovania odpadu.

použité indikátory

(celkovo 42)

A/ Udržateľné využívanie a efektívna ochrana prírodných zdrojov

- 1 Dostatok čistej vody pre všetkých

1.1 Zabrániť znečisťovaniu vôd; 1.2 Zvýšiť podiel čistených odpadových vôd;

1.3 Odstrániť nepriaznivé vplyvy na vodných tokoch; 1.4 Nastaviť udržateľné ceny vody

		2011	2012	2013	2014	2015	2016
Špecifická spotreba vody v domácnostiach (litrov/obyv. na deň)	SK	79,8	80,8	78,7	76,7	77,3	78,0
	EÚ	-	-	-	-	-	-
Obyvateľstvo zásobované z verejných vodovodov (%)	SK	86,9	87,0	87,4	87,7	88,3	88,6
	V4	95,6	93,8	95,7	-	-	-
Obyvateľstvo pripojené na verejnú kanalizáciu (%)	SK	61,6	62,4	63,6	64,7	65,2	66,4
	V4	74,0	75,2	76,7	-	-	-
Produkcia odpadových vôd (m ³ na obyvateľa)	SK	105	111	130	103	101	-
		-	-	-	-	-	-
Podiel čistených odpadových vôd k nečisteným (%)	SK	98,0	96,6	98,0	98,5	98,8	99,1
	EÚ	-	-	-	-	-	-

Poznámka: zdroje údajov pre všetky indikátory použité v dokumente nájdete v časti Zoznam použitých indikátorov

Ako majú vyzerat' chránené územia,

aby bolo v roku 2030 #ZelensieSlovensko?*

#ZelensieSlovensko

Výskum v chránených územiach a uplatňovanie najnovších poznatkov

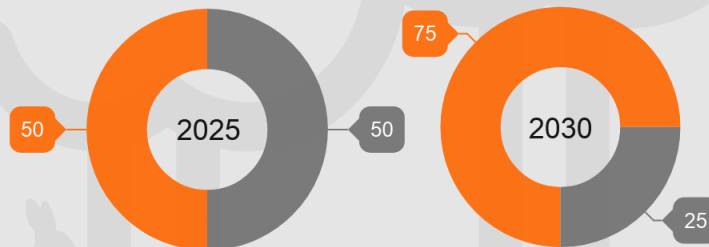
Vysporiadanie vlastníckych vzťahov

Jednotná správa národných parkov

Prehodnotenie systému chránených území a stupňov ochrany

Podiel územia národných parkov bez zásahov
Podiel územia národných parkov obhospodarovaného prírodou blízkyim spôsobom

* Opatrenia vyplývajú z návrhu Stratégie environmentálnej politiky do roku 2030.

použité indikátory

A/ Udržateľné využívanie a efektívna ochrana prírodných zdrojov

- **2 Účinná ochrana prírody a krajiny**

2.1 Zastaviť stratu biodiverzity; 2.2 Zreformovať štátne inštitúcie ochrany prírody; 2.3 Zjednodušiť systém a dodržiavať bezzásahovosť v najvyššom stupni ochrany; 2.4 Ohodnotiť a udržateľne využívať ekosystémové služby; 2.5 Vytvoriť a uplatňovať integrovaný koncept ochrany krajiny

- **3 Udržateľné hospodárenie s pôdou**

3.1 V poľnohospodárstve presadzovať šetrnejšie postupy k životnému prostrediu; 3.2 Chrániť a obnovovať krajinné prvky na poľnohospodárskej pôde; 3.3 Vytvoriť podmienky na doriešenie statusu bielych plôch

		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Efektívne využitie dusíka (%)	SK	67,3	73,8	62,7	66,1	83,3	68,8	-
	OECD	55	-	-	-	-	-	-
Výmera ornej pôdy na obyvateľa (hektár na obyvateľa)	SK	0,261	0,26	0,261	0,261	0,261	0,26	0,26
	EÚ	0,258	0,258	0,257	0,258	0,257	0,255	-
Spotreba dusíka dodaného v priemyselných hnojivách (kg/ha)	SK	55,4	62,5	65	72,9	74,5	70,1	76,9

použité indikátory

A/ Udržateľné využívanie a efektívna ochrana prírodných zdrojov

- 4 Plnenie funkcií lesov

4.1 Zabezpečiť udržateľnú ťažbu dreva; 4.2 Dodržiavať zákaz ťažby dreva v najvyššom stupni ochrany a obmedziť ťažbu v blízkosti riek; 4.3 Zabezpečiť efektívnu kontrolu ťažby dreva

		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Výmera lesných pozemkov z celkovej výmery SR (v % z celkovej výmery)	SK	41,0	41,0	41,0	41,1	41,1	41,2	41,1
	EÚ	-	-	-	-	-	41,0	-
Defoliácia stromov (v %)	SK	38,6	34,7	37,9	43,4	37,9	34,5	40,3
	EÚ	22,7	24,2	20,5	20,5	22,5	24,1	
Intenzita využívania lesných zdrojov (v %)	SK	82,5	78,7	67,9	65,4	78,0	77,0	77,0
	OECD	58,5	59,1	57,9	57,1	63,4		59,19
Vietor, podiel na skutočnej ťažbe (v %)	SK	18,2	17,4	12,1	14,3	53,4	36,2	12,71
Lykožrút smrekový, podiel na skutočnej ťažbe (v %)	SK	27,8	18,2	15,2	15,5	6,9	13,1	29,25
Skutočná ťažba dreva (tis. m ³)	SK	9 860	9 467	8 232	7 837	9 417	9 143	9 321

použité indikátory

A/ Udržateľné využívanie a efektívna ochrana prírodných zdrojov

- 5 Racionálne využívanie horninového prostredia

5.1 Posilniť transparentný geologický prieskum; 5.2 Efektívne monitorovať a minimalizovať geologické hazardy a riziká; 5.3 Minimalizovať dopad ťažby nerastných surovín na životné prostredie; 5.4 Sanovať najrizikovejšie územia

	2013	2014	2015	2016	2017
Podiel sanovaných environmentálnych zát'aží (%)	43,6	43,9	45,5	45,1	45,5
Podiel zrekultivovaných uzavretých a opustených úložísk ťažobného odpadu (%)	12	12	12	12	12
Podiel sanovaného zosuvného územia na celkovej ploche evidovaného zosuvného územia SR (%)	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5
Preskúmané environmentálne zát'aže (počet)	3	8	143	7	7
Sanované environmentálne zát'aže (počet)	7	6	27	3	7
Monitorované environmentálne zát'aže (počet)			161	242	311

použité indikátory

B/ Zmena klímy a ochrana ovzdušia

- 6 Predchádzanie zmene klímy a zmierňovanie jej dopadov

6.1 Pokračovať v obchodovaní s emisnými kvótami; 6.2 Zavádzať udržateľné riešenia v doprave; 6.3 Budovať zelenú infraštruktúru; 6.4 Vypracovať a realizovať adaptačné stratégie na úrovni samospráv; 6.5 Predchádzať a zmierňovať dopady zmeny klímy pomocou ochrany ekosystémov a ich služieb

		2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Celkové emisie skleníkových plynov v pomere k HDP <i>(v kg/1000USD)</i>	SK	0,36	0,35	0,34	0,31	0,31	0,28	-	-
	OECD	0,34	0,34	0,34	0,34	-	-	-	-
Celkové emisie skleníkových plynov na obyvateľa <i>(v t/ob.)</i>	SK	8,5	8,6	8,5	8,0	7,9	7,5	7,6	-
	OECD	12,8	13,1	12,9	12,7	12,6	12,4	-	-
Množstvo emisií skleníkových plynov <i>(v mil. ton)</i>	SK	45,7	46,6	45,5	43,3	42,9	40,7	41,3	41,0
Množstvo skleníkových plynov v sektoroch mimo ETS <i>(% zmena oproti 2005)</i>	SK	- 8,1	-5	-11,2	-14,7	-19,4	-24,4	-23,2	-23,7

použité indikátory

B/ Zmena klímy a ochrana ovzdušia

- **7 Ochrana pred následkami povodní**
 - 7.1 Zvýšiť využitie zelených opatrení;
 - 7.2 Dobudovať potrebnú infraštruktúru;
 - 7.3 Predchádzať škodám riešením príčin povodní;
 - 7.4 Nepovoľovať výstavbu v oblastiach ohrozených povodňami

- **8 Riešenie sucha a nedostatku vody**
 - 8.1 Zásahy v krajine plánovať s ohľadom na ochranu pred nedostatkom vody;
 - 8.2 Zlepšiť opätovné využívanie vody;
 - 8.3 Zadržať vodu v krajine

použité indikátory

B/ Zmena klímy a ochrana ovzdušia

■ 9 Čisté ovzdušie

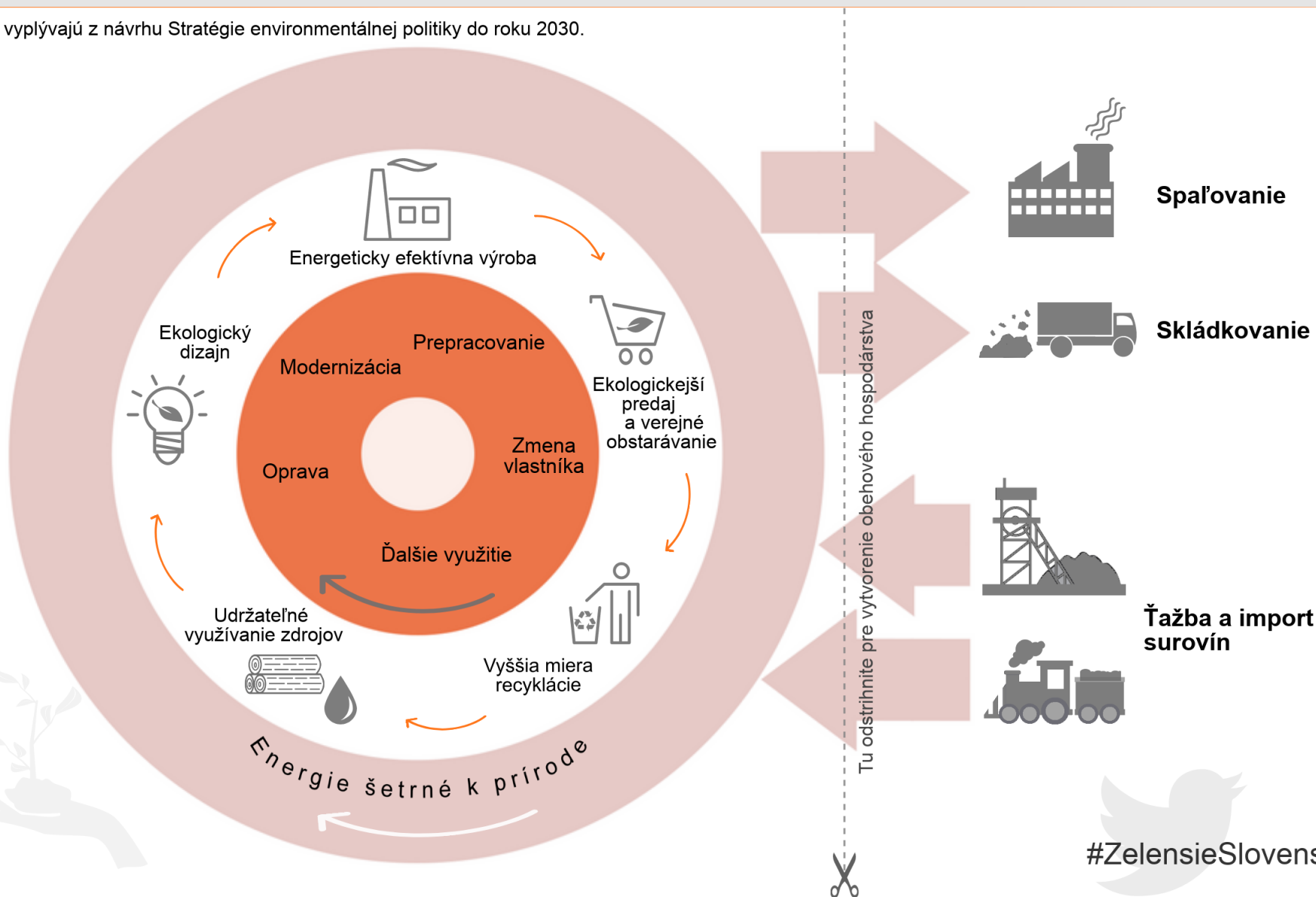
9.1 Zvážiť zavedenie systému obchodovania s emisnými kvótami pre ovzdušie znečisťujúce látky; 9.2 Uplatňovať najlepšie dostupné techniky aj pre menšie zariadenia; 9.3 Podporovať efektívnejšie spaľovacie zariadenia a systémy vykurovania; 9.4 Postupne utlmiť výrobu elektriny z uhlia; 9.5 Zvýšiť podiel nízkoemisnej dopravy

		2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
Vystavenie mestskej populácie znečisteniu PM_{2,5} (v µg/m ³)	SK	-	22,8	26,7	22,7	17,2	19,7	19,0	-	
	EÚ	15,5	18	18,4	16,8	15,9	15,2	14,5	-	
Priemerný podiel obyvateľstva vystaveného nadmernej koncentrácii PM_{2,5} (v %)	SK	43,3	33,8	38,8	38,8	34,5	24,3	-	-	
Celkové emisie	SO₂	0	-22	-23	-34	-40	-49	-24	-69	
	NO_x	0	-16	-24	-26	-28	-29	-33	-40	
	NMVOC	SK	0	-16	-18	-25	-34	-38	-35	-40
	NH₃		0	-13	-17	-14	-15	-12	-12	-14
	PM_{2,5}		0	-27	-23	-23	-22	-25	-22	-30
<i>(% zmena oproti 2005)</i>										

Smerom k obehovému hospodárstvu,

aby bolo v roku 2030 #ZelensieSlovensko*

* Ciele vyplývajú z návrhu Stratégie environmentálnej politiky do roku 2030.

použité indikátory

C/ Zelené hospodárstvo

- 10 Smerom k obehovému hospodárstvu

10.1 Podporovať obehovú ekonomiku; 10.2 Postupne výrazne zvýšiť poplatky za skládkovanie; 10.3 Zavádzať motivačný množstvový zber; 10.4 Zvýšiť prevenciu zakladania čiernych skládok a vymáhanie princípu „znečisťovateľ platí“; 10.5 Predchádzať tvorbe biologicky rozložiteľného a potravinového odpadu

		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Domáca materiálová spotreba na obyvateľa (tony na obyvateľa)	SK	13,3	13,5	11,9	11,4	12,6	12,7	12,8
	EÚ	14,1	14,6	13,6	13,2	13,3	13,1	13,4
HDP/domáca materiálová spotreba (EUR/kg)	SK	0,9	1,0	1,1	1,2	1,1	1,1	1,1
	EÚ	1,8	1,8	2	2	2,1	2,2	2,2
Miera recyklácie komunálneho odpadu (%)	SK	9,1	10,3	13,3	10,8	10,3	14,9	23,0
	EÚ	38,3	39,6	41,5	42,2	43,7	45,0	45,3
Produkcia odpadov na obyvateľa (kg)	SK	1728	-	1558	-	1643	-	1951
	EÚ	4871	-	4944	-	4931	-	-
Miera skládkovania (bez minerálnych odpadov) (%)	SK	55	-	53	-	51	-	-
	EÚ	29	-	28	-	25	-	-

použité indikátory

C/ Zelené hospodárstvo

- 11 Ekonomická a zároveň ekologická energia

11.1 Zvyšovať energetickú efektívnosť; 11.2 Rozvíjať obnoviteľné zdroje energie šetrné k prírode; 11.3 Odstrániť environmentálne škodlivé dotácie a regulácie; 11.4 Zlepšiť informovanosť verejnosti o energetických projektoch a energetike

		2009	2011	2013	2015	2016
Vývoj energetickej náročnosti	SK	260,7	250,3	237,1	214,7	208,9
<i>(kg ropného ekvivalentu / 1 000 EUR)</i>	EU	135,5	130,3	128,2	120,4	³
Podiel OZE na spotrebe energie	SK	9,4	10,3	10,1	12,9	12,0
<i>(%)</i>	EÚ	12,4	13,2	15,2	16,7	17,0
Podiel OZE na spotrebe elektriny	SK	17,8	19,3	20,8	22,7	22,5
<i>(%)</i>	EÚ	19,0	21,7	25,4	28,8	29,6
Podiel energie z obnoviteľných zdrojov v doprave	SK	5,3	5,5	6,0	8,5	7,5
<i>(% z celkovej spotreby palív v doprave)</i>	EU	4,6	4,0	5,9	6,7	7,1

použité indikátory

C/ Zelené hospodárstvo

- 12 Ekonomické nástroje pre lepšie životné prostredie

12.1 Zvážiť environmentálnu daňovú reformu;

12.2 Zlepšiť kontrolu a prehodnotiť pokuty za znečisťovanie

		2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Prijmy z environmentálnych daní	SK	1,9	1,8	1,8	1,7	1,7	1,8	1,8	1,8
<i>(v % HDP)</i>	EÚ	2,4	2,4	2,4	2,4	2,5	2,5	2,4	2,4
Implicitné zdanenie energií	SK	101	93	102	102	100	114	118	122
<i>(v eur/ton ropného ekvivalentu)</i>	EÚ	201	199	215	218	221	235	233	235

- 13 Environmentálna výchova a vzdelávanie v každom veku

13.1 Skvalitniť environmentálnu výchovu vo formálnom vzdelávaní; 13.2 Viest' k zodpovednej výrobe, spotrebe a ochrane prírody neformálnym vzdelávaním; 13.3 Zlepšiť environmentálne povedomie prostredníctvom kultúrneho a prírodného dedičstva a cestovného ruchu

Follow-up

▪ **Formálne kroky**

- Organizačný poriadok MŽP SR – gescia pod SEPEÚaMV, spolupráca s IEP
- Usmernenie / príkaz ministra
 - PPK, IPK a MPK sledovať oficiálne dokumenty, stratégie a zákony – súlad s cieľmi Envirostratégie 2030
 - Gescia, zodpovednosť za opatrenia + spolupráca, termíny
- Informácie pre ostatné rezorty
 - zákony, stratégie, vyhlášky v súlade s cieľmi a opatreniami Envirostratégie 2030
 - každoročne do konca júna – informovať MŽP SR o pokroku v rešpektovaní cieľov a opatrení stratégie, súlad so zákonmi a politikami

Follow-up

- **Implementácia - odpočtové listy**
 - Pre všetky A/ ciele a B/ opatrenia
 - Názov opatrenia
 - Čo všetko v sebe toto opatrenia zahŕňa
 - Gescia (sekcie MŽP, iné rezorty) a spolupráca (rezorty, odborné inštitúcie, MVO, obce, podnikateľský sektor)
 - Čo je potrebné urobiť, ktorý zákon treba zmeniť atď..., aby bolo opatrenie vykonané?
 - Termíny a míľniky
 - Potreba analýz – financie, sociálne dopady, envír. efektívnosť opatr. ...

- **Propagácia**
 - Tlač Envirostratégie 2030 a leták – slovenská a anglická verzia
 - MŽP SR web a sociálne siete
 - Médiá
 - Prezentácia na konferencie, semináre, workshopy

Kontakt: Pavol Široký, pavol.siroky@enviro.gov.sk, 02-59562214
<http://www.minzp.sk/iep/strategicke-materialy/envirostrategia-2030/>

Facebook	facebook.com/iep.mzp
Twitter	twitter.com/iep_slovakia
LinkedIn	linkedin.com/company/10810516
Web	minzp.sk/iep